

Supplement till
ADVOKATETIK
En praxisgenomgång

CLAES PEYRON

SVERIGES ADVOKATSAMFUND

2011

Supplement till
ADVOKATETIK
En praxisgenomgång

CLAES PEYRON

SVERIGES ADVOKATSAMFUND

2011

© 2011 CLAES PEYRON

REDAKTÖR: MAGNUS ANDERSSON

GRAFISK FORM: CHRISTER LYTHELL, TIDNINGSMAKARNA AB

TRYCK: DANAGÅRDLITHO AB, ÖDESHÖG 2011

ISBN 978-91-637-0041-5

Innehåll

6 Inledning

- 7 Rättelse
- 7 Advokatverksamhet eller inte?
- 7 Advokatörelsens organisation m m
- 8 "Allmänna leveransvillkor"
- 9 Advokaters uppträdande
- 9 Principalansvar
- 10 Klientmedel
- 11 Brister i klientkontakter
- 12 Retentionsrätt
- 12 Arvodesfrågor
- 12 Otydliga eller verkningslösa avtal
- 12 Särskild företrädare
- 13 Malpractice
- 13 Benefika transaktioner till förmån för advokat
- 13 Jäv
- 16 Hänsyn till omvärlden
- 16 Kränkningar
- 16 Förlikningserbudanden
- 17 Förbigående av motpartsombud
- 17 Obstruktion av rättsordningen
- 18 Plikter mot samfundet och utbildningskravet

Inledning

Mot slutet gick det trögt att genomföra projektet med genomgång av alla protokoll från min tid som ordförande i disciplinnämnden. När resultatet förelåg i form av boken *Advokatetik*, och sista handen därmed var lagd vid manuskriptet, blev det emellertid egendomligt tomt. Jag hade helt enkelt vant mig vid att läsa disciplinavgöranden. Många reciter är ju små noveller. De ger inblickar i hur människor har det, hur de resonerar, vilka förhoppningar och värderingar de har och vilken vardag kollegerna möter. Det var svårt att helt släppa materialet. Och lite nyfiken var jag väl på om nämnden skulle ändra mycket i tidigare praxis. Så jag fortsatte att läsa, från sommaren 2008 till och med utgången av 2010. Ett fortsatt egensinnigt urval av fall antecknade jag, mest sådana där nya företeelser dök upp – t ex brister i fortbildningen – eller där jag tyckte mig ana avvikelser från hur vi resonerat på min tid. Men också några fall som tycktes bekräfta en tidigare praxis kändes intressanta. I huvudsak i enlighet med bokens systematik har jag samlat anteckningarna.

Claes Peyron

Hänvisningar till disciplinnämndens avgöranden skrivs i detta supplement, liksom i boken *Advokatetik*, på följande sätt.

7/2009 = § 7 i disciplinnämndens protokoll år 2009

252/2010 = § 252 i disciplinnämndens protokoll år 2010

Rättelse

I *Advokatetik* s 111 överst har en intressekollision för målsägandebiträde beskrivits felaktigt. Rätt beskrivning är att biträdet tog offentligt försvar för en person som misshandlat en person, som biträdet varit målsägandebiträde för i flera fall. (Som riktigt anges medförde förhållandet uttalande men tre ledamöter ville erinra.)

Advokatverksamhet eller inte?

Frågan om vad som är advokatverksamhet eller inte tilldrar sig fortfarande intresse. Nämnden har upprätthållit principen att till advokatverksamhet räknas inte bara rena advokatuppdrag, utan också när advokater som privatpersoner företar handlingar, som normalt faller inom advokaters verksamhetsområde. I 67/2010 svarade advokaten inte på förelägganden från domstol och kommun i egna angelägenheter, vilket ansågs falla inom advokatverksamheten. I 252/2010 fick advokat erinran när han som delägare i restaurang uppträdde osakligt och inkorrekt i ärende om utskänkningstillstånd. I 7/2009 ansågs en delägare inte ha rätt att förbigå ombud för anställd, även om tvisten med den anställda inte ansågs ingå i advokatverksamheten. Det ansågs dock inte styrkt att förbigående skett. I 181/2008 konstaterades att uppdrag som god man inte bara – som advokaten påstod – är ett socialt engagemang utan ingår i advokatverksamheten. Nämnden uttalade i samma ärende att advokaten borde tillsett att den han var god man för fick ett lämpligt äktenskapsförord när klienten avsåg att gifta sig. Jag har under hand fått frågan om advokat, som är part i tvistemål, själv kan ta kontakt med motparten utan att gå via hans advokat. Jag har svarat att det tycker jag inte men frågan har veterligt inte prövats. Slutligen fann nämnden i 27/2009 att verksamhet i disciplinnämnden inte är advokatverksamhet. Beslutet torde innebära att man inte i disciplinär ordning kan beivra brott mot den tystnadsplikt angående vad som förekommer i nämnden, som samfundets stadgar innehåller. Eftersom nämndens verksamhet är myndighetsutövning torde i stället ansvar för tjänstefel kunna ifrågakomma för sådana brott.

Advokatrörelsens organisation m m

När det gäller kontorsorganisation har nämnden i ett flertal fall prövat frågor kring otillåtna lån från advokataktiebolag, se bl a 124, 125 och 158/2009

samt 122, 193, 211 och 214/2010. I flera av fallen innefattar advokaternas förseelser också andra företeelser än de otillåtna lånen och påföljdspraxis är därmed svårtillgänglig. När det rör sig om mindre belopp och kanske mest om teknikaliteter har uttalanden gjorts i 124 och 125/2009 medan ett otillåtet lån om 300 000 kronor i 193/2010 gett erinran (trots att advokaten försökte värja sig med påpekandet att han lämnat sitt bolag villkorat aktieägartillskott med väsentligt högre belopp). Otillåtna lån i förening med brister i redovisning av innehållen skatt och av socialavgifter har gett varning eller varning med straffavgift 5 000 kronor, 214 och 211/2010. Personligen skulle jag nog sett strängare än nämnden på tydligt otillåtna lån. Sådana förfaranden är ju trots allt straffsanktionerade med fängelse i straffskalan. Men har lånen återbetalats under löpande år eller senast i samband med bokslut kanske nämndens synsätt är välavvägt.

Ansvaret för att handlingar inte kommer i obehörigas händer är i det närmaste strikt. I 217/2010 följde en person som anlitats för att destruera klienthandlingar inte givna instruktioner vilket fick till följd att handlingar kom på villovägar. Advokaten varnades. I 119/2010 konstaterade nämnden att det inte räcker med att man överlämnar firmans bokföring till välrenommerad bokföringsbyrå. Man måste kontrollera att bokföringen sköts och att revisorsintyg lämnas. Att advokat, som mottar handlingar som lån, måste se till att han kan återlämna dem är väl självklart, 81/2009, erinran när handlingarna lånats ut till klient, som inte kunde förmås att återställa dem.

”Allmänna leveransvillkor”

Ett intressant avgörande är 133/2009. Där bedömdes en advokats ”allmänna leveransvillkor” som otillbörliga i följande avseenden:

- man får inte föreskriva att invändning mot faktura skall göras inom 30 dagar;
- man får inte föreskriva att betalning av faktura skall medföra att fakturan godkännts;
- man får inte föreskriva att bara grov vårdslöshet skall medföra skadeståndsansvar;
- man får inte föreskriva att indirekt skada inte ersätts;
- man får inte beloppsmässigt begränsa sitt ansvar på sådant sätt att det obligatoriska försäkringsskyddet inskränks (men beloppsmässiga begränsningar är inte principiellt otillåtna);

- man måste beakta de risker som regelmässigt kan identifieras på advokatbyrån; och
- man kan inte avtala bort skyldigheten att hålla arkiv.

Avslutningsvis skall här nämnas ett ”friande” avgörande. Att till domstolar anmäla att advokat är oanträffbar mellan den 12 juni och 30 augusti ansågs inte strida mot god advokatsed, 39/2009.

Advokaters uppträdande

I 41/2010 uttalade nämnden att när man är påtagligt ur form skall man inte ta telefonsamtal i verksamheten. När en advokat blev uppringd från Högsta domstolen och – förmodligen på grund av berusning – svarade konstigt och osammanhängande borde han inte ha tagit samtalet. I 136/2008 upprätthölls tidigare praxis att sjukdom och nära anhörigs dödsfall inte befriar advokat från hans plikter.

Som påpekas i *Advokatetik* finns – till skillnad från vad som gäller inom sjukvården och inom vissa utländska advokatsammanslutningar – inget principiellt förbud mot sexuella relationer med klient. I 188/2008 uttalade dock nämnden att den, som är offentligt biträde i asylärende, har en sådan ställning i förhållande till klienten att advokaten inte borde ha bitt klienten komma till hans hotell, ett förslag som uppenbarligen hade sexuella övertoner. Klientens beroende ställning angavs som särskilt skäl till att förfarandet var olämpligt. Om något uttryckligt och generellt förbud alltså inte råder mot sexuella klientrelationer kräver lojaliteten mot klient att advokat inte så länge uppdrag pågår inleder sexuella förbindelser med klientens hustru. Detta framgår av 101/2010, där det också konstateras att sedan uppdraget slutförts föreligger inte längre något hinder. Att advokat inte mot klients vilja skall göra fysiska närmanden är väl nästan självklart, varning i 117/2009. Nämnden anger särskilt att närmandena gjordes vid ett arbetsrelaterat möte, kanske för att understryka att närmandena skedde i advokatverksamheten.

Principalansvar

Advokats principalansvar har prövats i ett antal fall. När biträdande jurist sköter mycket infekterat vårdnadsärende måste principalen övervaka särskilt noga, erinran i 71/2009. När handlingar i biträdande jurists ärende skickas fel blir principalen ansvarig, erinran i 180/2009. I 11/2009 varnades

advokat när biträdande jurists arvode satts ner kraftigt genom förlikning men den biträdande juristen inte underrättade rättsskyddsbolag om förlikningen. Att påföljden blev så pass sträng kan nog förklaras med principals redan av Wiklund påtalade särskilda ansvar för byråns debiteringar. När biträdande jurist missar att överklaga ett avslagsbeslut i asylärende får principalen i 119/2009 erinran. Och det förhållandet att biträdande jurist i sju år varit anställd på en av landets största advokatbyråer hindrar inte att övervakning skall ske. När den biträdande juristen allvarligt missköter ärenden får principalen trots den biträdande juristens erfarenhet i 71/2010 erinran.

Klientmedel

Ett antal fall som berör hantering av klientmedel kan vara av intresse. I 185/2008 underlåter advokaten att avräkna klientmedel när han fakturerar, hotar med inkasso, dröjer med redovisning och tillställer inte sin huvudman sluträkning i ärende som innefattar rättsskydd. Dessutom dröjer han med redovisning av klientmedel. Påföljden blev erinran. I 60/2009 varnades advokaten när han av ”praktiska skäl” flyttade 65 000 kronor från dödsbos klientmedelskonto till eget konto där medlen stod i åtta månader. Varning blev också påföljden när en advokat i 153/2008 utan advokatuppdrag vare sig för låntagare eller långgivare förmedlade lån och upplät sitt klientmedelskonto för lånetransaktionen. I 128/2010 förklarade nämnden att det var i sin ordning att tillgodogöra sig arvode ur klientmedel, som inbetalats för att utgöra säkerhet för borgensåtagande byrån iklätt sig. Klienten må ha uppfattat att medlen enbart utgjorde säkerhet för den skada borgensåtagandet kunde medföra och klientens utländska advokat förbjöd uttryckligen byrån att göra sig betald för arvode ur klientmedlen men nämnden såg inte att kritik kunde riktas mot förfarandet. Varningar har tilldelats i 7/2010 och 175/2010. I det förstnämnda hade advokaten biträtt en avliden person i dennes livstid. Tvist uppkom om arvodets storlek och det tvistiga beloppet antecknades just som ett sådant i bouppteckningen. Trots detta lyfte advokaten beloppet när han förordnats till boutredningsman. Mot bakgrund av tvisten kan man väl också fundera på om han borde ha tagit emot uppdraget som utredningsman. I det sistnämnda fallet tillgodogjorde sig advokaten klientmedel inbetalade som säkerhet för blivande arvode trots att motsvarande arbete inte utförts. Slutligen skall här nämnas 73/2010. Advokaten uppbar där för klientens räkning ett större belopp. Han

avvaktar till dess en faktura på ett mindre belopp förfaller och redovisar sedan för det större beloppet men håller inne 11 000 kronor som säkerhet för upparbetat arvodeskrav. Enligt nämnden hade advokaten inte rätt att innehålla klientmedel i avvaktan på att hans räkning förföll och han fick tillfälle att slutfakturera. Jag utgår från att nämnden menade att han inte hade rätt att innehålla hela det större beloppet i avvaktan på att fakturan förföll. Som jag ser det måste emellertid advokat ha rätt att av klientmedel innehålla belopp svarande mot fakturerat arvode och fakturerade kostnader även om texten i fakturan anger en framtida betaldag. Det förefaller mig orimligt att skyldighet skulle föreligga att redovisa samtliga klientmedel och därefter avvakta betalning från klienten inom en kort tidsrymd. När det gäller det andra ledet är jag mera tveksam. Men kanske nämnden resonerat så att det fordras avtal med klienten eller andra särskilda omständigheter för att säkerhetsbelopp skall få innehållas. Ett sådant synsätt kan ha fog för sig och rimmar väl med utgången i 176/2009. Där hade advokaten begärt och fått förskott med 1 500 kronor. Kort tid före utsatt muntlig förhandling begärde han ytterligare förskott och lämnade klienten när det begärda beloppet inte inbetalades. Nämnden fann att advokaten inte visat att han var berättigad till ytterligare förskott och tilldelade erinran.

Brister i klientkontakter

I flera fall har nämnden prövat brister i kontakter med klienter. I 69/2009 varnades advokaten när han inte meddelade sin klient att denne och dennes familj skulle utvisas. I 53/2010 konstaterades att tre veckors dröjsmål med att översända avslagsbeslut i asylärende var oacceptabelt, erinran. I 147/2009 fann nämnden att advokat, som hade fullmakt att kvittera ut socialmyndighets beslut i ärende om serveringstillstånd var skyldig att omedelbart underrätta klienten när beslut kommit advokaten till handa, också erinran. Samma blev påföljden i 138/2010, som jag tycker är lärorikt. När hovrätt efter den nya processordningen skall hålla förhandling efter överklagande av den tilltalade och målsäganden inte skall omhöras är det viktigt att målsägandebiträdet underrättar målsäganden om förhandlingen; hovrätten skickar ingen kallelse till klienten. I det lite udda 141/2010 påstod advokaten att – sedan advokaten drabbats av stroke – det skulle vara ett avtalsbrott från klientens sida när denne ville byta ombud. Erinran. Det finns en skyldighet för advokat att underrätta klient när taket för rättsskydd överskrids, erinran i 187/2008. Och i 153/2010 varnades en illojal advokat,

som skrev till Migrationsverket och förklarade att hans klient inte hade asylskäl. Det är svårt att förstå att någon kan agera på det sättet.

Retentionsrätt

I 12/2009 upprepade nämnden att det inte är tillåtet för advokat att innehålla klients handlingar eller att vägra lämna ut en kopia därför att han inte fått betalt. Här skall dock påpekas att advokat är berättigad till skälig ersättning för kopieringskostnader (*Advokatetik* s 28) och man får väl utgå från att advokaten har rätt att begära sådan ersättning som ett villkor för att börja kopieringen.

Arvodesfrågor

Bland arvodesfrågor kan följande nämnas. I 134/2009 förklarade nämnden att advokat kan avtala att ett förhållandevis högt arvode skall utgå om en ombildning av hyresrätter till bostadsrätter kan komma till stånd medan inget arvode skall utgå om ombildningen misslyckas. När amerikansk domstol bestämmer advokatarvode i skadeståndsärende med tillämpning av procentsatser är det tillåtet för svensk advokat att debitera i enlighet med domstolens beslut, 47/2010. Träffar advokat avtal om fast arvode för vissa arbetsmoment i ett uppdrag åligger det advokaten att tydligt klargöra vilka moment som ingår i det fasta arvodet, erinran i 73/2010.

Otydliga eller verkningslösa avtal

Advokat skall inte medverka till otydliga eller verkningslösa avtal. I 72/2009 erbjöd sig en advokat att utfärda en garanti för att hans klient skulle återvända till Sverige med sina barn om motparten medverkade till att klienten med barnen tillfälligt fick lämna Sverige. Med hänsyn till att garantin uppenbarligen saknade rättsverkan fick advokaten erinran.

Särskild företrädare

Tidigare praxis när det gäller handlingsplikt som särskild företrädare har upprätthållits i 135/2008. I ärende angående befarad könsstympning måste företrädaren vara tydligt aktiv. Man kan inte bara luta sig mot övertygelsen att myndigheterna sköter undersökningen och att någon lärare engagerar

sig. Det krävs ett mera aktivt engagemang och brister advokaten i detta avseende får han erinran.

Malpractice

I flera fall har erinran tilldelats när advokater missar preskriptionsregler i försäkringsärenden, se bl a 44 och 174/2010. I det sistnämnda fallet fastslog nämnden att advokaten måste göra en *självständig* utredning av frågan när preskription inträder och alltså inte förlita sig på klientens uppgifter. Av andra misstag i yrkesutövningen kan nämnas att i 220/2010 erinrades advokaten när han överklagade en tredsdom till hovrätt i stället för att söka återvinning. Att missa att överklaga en dom på fängelsestraff ger varning, 123/2009, medan missat överklagande av häktningsbeslut ”bara” förskyllt erinran, 28/2010. Brott mot häktads restriktioner skall väl i normalfallet leda till uteslutning. När en oerfaren advokat, uppenbarligen av misstag, bröt mot sådana restriktioner och i kontakt med annan berättade om brottsmisstanke och att den häktade nekade till brott fick advokaten varning med 25 000 kronor i straffavgift.

Benefika transaktioner till förmån för advokat

Den stränga synen på att advokat medverkar till benefika transaktioner till förmån för advokaten eller dennes anhöriga upprätthålls. I 45/2010 fick advokaten varning med maximal straffavgift när han satte in sig själv som universell testamentstagare i ett klienttestamente.

Jäv

Som tidigare uppvisar jävsfallen en nästan osannolik variation. I 158/2008 slog nämnden fast att den som haft en person som klient inte bör åta sig att biträda med att klandra vederbörandes testamente. Nämnden angav särskilt att advokaten kunde ha fått upplysningar i det tidigare ärende, som omfattades av advokatens tystnadsplikt. Självt tycker jag att även lojaliteten kräver att advokat avstår från sådana uppdrag. Personlig anknytning kan göra det olämpligt att ta uppdrag som konkursförvaltare. I 182/2008 fann nämnden att advokat, som varit patient hos en person, inte borde accepterat att bli förvaltare i en juridisk person där vederbörande var ställföreträdare. I flera fall har nämnden prövat karenstider och risken för att tidigare uppdrag gett insyn i klientens förhållande. När advokat företrätt ett han-

delsbolag i affärstvist får han inte kort tid därefter ta uppdrag för den ena delägaren mot den andra angående bodelning, erinran i 203/2010. Tidigare ärendetyp spelar naturligtvis roll för bedömningen av jävsfrågor; i 179/2010 ansågs det olämpligt att den, som 2002–2003 företrätt en person i ett arbetsrättsligt ärende år 2009 tog ett arbetsrättsligt ärende mot den tidigare klienten, erinran. Nämnden åberopade risken för att det tidigare ärendet gett upplysningar om klientens förhållanden. Två ledamöter var skiljaktiga och ville fria. Också i 196/2010 åberopade nämnden risken för att tidigare uppdrag gett insyn i klientens förhållanden. Advokaten och hans medhjälpare hade under en följd av år till och med 2007 i betydande utsträckning hjälpt en försäkringsgivare, bl a med tolkning av försäkringsvillkor. Han fick då inte 2009 ta uppdrag som rättegångsombud mot försäkringsgivaren angående just tolkning av villkor. Påföljden blev erinran. Sträng var nämnden enligt min mening i 80/2010. Där erinrades en advokat som år 2000 företrätt en person i ärende angående skadestånd efter trafikolycka. 2009 tog advokaten ett ärende mot den tidigare klienten angående vårdnad om barn. Nämnden framhöll att det ursprungliga ärendet varit av privaträttslig natur och gett advokaten inblick i klientens personliga och ekonomiska förhållanden. En ledamot var skiljaktig och ville fria. I 176/2008 tyckte också nämnden att den borde nämna att risken för kunskaper om klientens personliga förhållanden gjorde det olämpligt att advokaten tog ett ärende mot en person, som han ett år tidigare försvarat för rattfylleri. Tidigare praxis har som jag ser det också slagit fast att just försvararuppdrag skapar en särskilt bestående lojalitetsplikt. I 104/2010 fann nämnden karenstiden för kort. En kollega på advokatens byrå hade under två och ett halvt år företrätt en persons helägda bolag. Uppdraget avslutades 2006. När advokaten 2007 tog ett ärende mot aktieägaren personligen erinrade nämnden honom trots att ärendena synbarligen inte hade något alls med varandra att göra. I 34/2009 konstaterades att den, som varit offentligt biträde åt barn, inte borde åta sig uppdrag för bostadsrättsförening, som gick ut på att barnets mor skulle vräkas. Det var också fel att när uppdraget för föreningen pågick åta sig nytt uppdrag som offentligt biträde åt barnet. Erinran. Några ytterligare fall som belyser lojalitetsplikten mot delägare i fåmansbolag har prövats. I 13/2009 uttalade nämnden att det skall föreligga särskilda skäl om lojalitetsplikt inte skall uppkomma mot samtliga delägare i ett sådant bolag om man har uppdrag för bolaget. Bevisbördan för att det inte är olämpligt att företräda en delägare mot en annan lades således på advokaten. I ett senare avgörande från 2009, 141, tycker jag inte

det var lika klart om det var anmälaren som skulle visa det otillbörliga eller advokaten som skulle ”styrka sig fri”. Sammanfattningsvis kan nog sägas att den, som företräder ett fåmansbolag, bör tänka sig för flera gånger innan han tar uppdrag för en delägare mot en annan. Han måste räkna med att han kan tvingas förklara varför ingen lojalitet uppkommit i förhållande till den tilltänkta motparten. Enligt konkurslagen skall tillsynsmyndigheten underrättas om en tänkbar jävsgrund för konkursförvaltare. Utan att ta ställning till jävsfrågan som sådan erinrade nämnden en förvaltare, som underlåtit att meddela myndigheten om att han lämnat sin byrå för att gå över till annan byrå, där delägare företrädde den största fordringsägaren i konkursen, 98/2010. Också 105/2010 gäller upplysningsplikt. Nämnden ansåg där att en advokat har upplysningsplikt mot sin klient när advokaten samtidigt försvarar motpartsadvokaten i ett brottmål angående ekonomisk brottslighet. Situationen rymmer flera besvärliga moment. Skall handlingsregeln följas måste advokaten först fråga sin kollega om hinder möter mot att avslöja att denne är åtalad och berätta om försvararuppdraget. Han skall därefter – med vederbörligt tillstånd – underrätta sin klient om förhållandet. Reagerar klienten negativt skall han normalt frånträda uppdraget – alternativt uppdraget avböjas. Vägras tillstånd skall väl också uppdraget frånträdas eller avböjas, då utan angivande av skäl. Jag känner osäkerhet när det gäller handlingsregeln. Vad är det vi skall berätta för våra klienter om relationer till motpartsadvokater? Om motpartsadvokaten hör till advokatens närmaste vänner, föreligger då en upplysningsplikt? Många alldeles informella bindningar är ju mycket starkare än de som skapas av ett försvararuppdrag. Och nämnden har med all sannolikhet inte menat att försvararuppdraget faktiskt innefattade en jävssituation, bara en situation som beskrivs i Vägledande regler 3.3.1 andra punkten. Men kanske nämnden menade att den kloke advokaten borde ha avstått från uppdraget från början. 242/2010 belyser jäv för testamentsexekutor. Hinder möter inte för att fullgöra ett sådant uppdrag även om man biträtt den avlidne i dennes livstid mot flera av delägarna men inser advokaten att det kommer att bli tvist om arvode som påförts den avlidne före dödsfallet utgör detta hinder mot att bli boutredningsman. Avslutningsvis kan konstateras att energibolaget Eon är stort nog för att bankundantaget skall tillämpas på bolaget och ramavtal utan volymgarantier grundar inte automatiskt jäv. Man får i stället se till de konkreta uppdrag som förekommit.

Hänsyn till omvärlden

I advokatetikens krav ligger att man skall visa hänsyn till omvärlden. När advokat inser att en motpart tror att advokaten fortsatt företräder sin tidigare huvudman är advokaten skyldig att omedelbart upplysa om att så inte är fallet, 10/2009, uttalande. Och när kollega efter skriftväxling häver avtal om fastighetsöverlåtelse och därvid skriver att han förutsätter att advokaten är behörig att motta hävningsförklaringen får advokaten inte tåga och därefter hävda att behörighet inte föreligger, erinran i 182/2009. När försvarare av misstag i sakframställning och plädering några gånger nämner målsägandens skyddade förnamn föranleder det uttalande. Däremot föranleder inte uppgiften att målsäganden talade polska och bodde nära brottsplatsen någon reaktion från nämndens sida, 154/2008. I 142/2009 satte advokaten av misstag in ena partens skyddade adress i bodelningsavtal vilket ledde till erinran. Att av misstag ansöka om utmätning för betalad skuld ger också erinran, 82/2010. Och advokat, som trots vetskap om att stora misshälligheter råder mellan delägarna i ett aktiebolag förlitar sig på sin klients uppgift att kallelse skett till en bolagsstämma utan att göra någon egen kontroll, fick i 11/2010 erinran.

Kränkningar

Kränkningar har bedömts i några fall. Sedan förundersökning nedlagts säger advokat på restaurang att den tingsfiskal, som beslutat att häkta den misstänkte, gjorde fel. Uttalandet har bedömts som kränkande, erinran i 185/2009. I förhör med målsäganden frågar advokaten i 37/2009 om målsäganden varit åtalad tidigare. Frågan hänför sig till ett åtal för människorov femton år tillbaka i tiden och målsäganden blev frikänd. Nämnden tycker i uttalande inte att advokatens syfte att ifrågasätta målsägandens trovärdighet var sådant att det rättfärdigade den kränkande frågan.

Förlikningserbudanden

Att i strid med den klara regeln, att motparts förlikningserbudande inte utan tillstånd får återopas, redovisa innehållet i ett sådant erbjudande och återropa det som bevisning ger fortsatt varning, 200/2010. Enligt uppgift har nämnden tagit ställning till hur en advokat skall agera om huvudmannen själv inger och återropar ett förlikningserbudande. I den situationen återstår inget annat för advokaten än att frånträda uppdraget och annan

kollega kan inte åta sig att överta uppdraget med mindre klienten återkallar sitt åberopande.

Föribgående av motpartsombud

Två avgöranden avseende föribgående av motpartsombud visar svårigheten att bedöma när man kan skicka avtalsförslag till sin klient med vetskap eller misstanke om att förslaget kommer att skrivas ut och läggas fram för motparten vid sidan om dennes advokat, 29 och 80/2009. I det förstnämnda var ombuden ense om att parterna på egen hand skulle försöka förlikas. När den ena av parterna ringde upp sitt ombud och förklarade att uppgörelse nåtts upprättade ombudet utan att ”ens” (nämndens skrivning) underrätta motpartsombudet ett förlikningsavtal och skickade det till sin huvudman, erinran. Två nämndledamöter var skiljaktiga och ville fria. I det andra fallet drevs förhandlingar mellan två företag, företrädda av advokater. När den ena advokaten var bortrest träffades parterna utan ombud. Under mötets gång ber det ena företaget sin hemmavarande advokat att skriva ett letter of intent, som sägs återspegla vad parterna kommit överens om. Det gör advokaten och skickar texten till sin huvudman varefter handlingen skrivs ut och undertecknas. Nämnden friade. Här har ju e-posten kommit att ge problemet en ny dimension; tidigare kunde vi tydligare än nu ange att avtalsutkast var just utkast och inte avsedda att undertecknas men i dag är det lätt för klienten att göra ett förslag till original. För mig framstår det som klart att om man skickar en handling till sin klient och inser att den kommer att skrivas under av motparten måste man underrätta motpartsombudet, i vart fall när handlingen godkänts av den egna klienten.

Obstruktion av rättsordningen

Advokat får inte medverka till att obstruera rättsordningen. I 184/2008 försökte advokat få en utsatt förhandling inställd. När domstolen vägrade instruerade huvudmannen – möjligen på initiativ av advokaten – advokaten att frånträda sitt uppdrag vilket ledde till att förhandlingen fick inställas. Domstolen förpliktade advokaten att solidariskt med huvudmannen svara för ett betydande belopp av motpartens rättegångskostnader och nämnden erinrade för obstruktion.

Uppgifter till domstolar och andra myndigheter skall vara korrekta. När advokat i 143/2008 som likvidator nollade skattedeclarationer i stället för

att förklara att han saknade underlag för att lämna rätt uppgifter gav det varning.

Plikter mot samfundet och utbildningskravet

En advokat måste se till att samfundet kan nå honom. I 151/2008 slås fast att det åligger advokat att lämna samfundet erforderliga kontaktuppgifter. Advokat är också skyldig att på anmaning infinna sig inför nämnden. När advokaten i 45/2009 inte kom till förhandling inför nämnden och godtagbart skäl saknades fick han varning med straffavgift 25 000 kronor.

Slutligen skall här nämnas två ärendetyper, som delvis på grund av nya regler, delvis på grund av ändrade rutiner på samfundet, blivit frekventa. Underlåtenhet att följa reglerna om fortbildning ger erinran, t ex 177/2009 och 93 och 121/2010. Och underlåtenhet att lämna revisorsintyg ger erinran, 152/2010. Lämnas inte revisorsintyg efter anmaning leder det till varning, 213/2010, upprepas förseelsen blir det varning med stigande straffavgift, t ex 179/2009.

Sveriges advokatsamfund
Laboratoriegatan 4, Box 27321, 102 54 Stockholm
Telefon: 08-459 03 00 Telefax: 08-660 07 79
e-post: info@advokatsamfundet.se
www.advokatsamfundet.se
ISBN 978-91-637-0041-5